

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-229-6-68>

**TASKS AND CONTROLVERSIALISSUES ARISSING PERSONAL
(PERSON) IDENTIFICATION IN WAR AND POST-WAR**

**ЗАВДАННЯ ТА СПІРНІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ
ПІД ЧАС ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ (PERSON),
В УМОВАХ ВОЕННОГО ТА ПІСЛЯВОЕННОГО ЧАСУ**

Chashnytska T. H. Чашницька Т. Г.

*ORCID:https://orcid.org/0000-0001-9092-508X
Postgraduate Student at the Department of
Information Technology and Cybersecurity
Educational Research Institute № 1
National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine*

*ORCID:https://orcid.org/0000-0001-9092-508X
аспірант кафедри інформаційних технологій
та кібербезпеки
Навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

Юридична наука (правознавство) це спеціалізована галузь наукових знань у сфері гуманітарних наук, наукова діяльність, що вивчає право в теоретичному та прикладних аспектах.

Особливістю юридичної науки у порівнянні з іншими гуманітарними науками є те, що вона має прикладний характер та покликана забезпечувати вирішення практичних потреб правового регулювання суспільних відносин. Структуру чи систему юриспруденції складають різноманітні юридичні науки серед яких спеціальна прикладна наука – криміналістика.

Криміналістична наука представляє собою цілісну систему наукових знань, яка служить меті розкриття й розслідування злочинів, встановлення істини в кримінальному судочинстві. Інтенсивно розвиваються всі розділи криміналістики, виникають нові напрями, теорії та вчення [1, с. 41]

Одним із важливих завдань, що постає на сьогодні перед сучасною криміналістикою є ідентифікація особи, зокрема за ознаками зовнішності, що обумовлено необхідністю виявлення певних осіб, діяльність яких має протиправний характер та може негативно впливати на безпеку держав.

Необхідно врахувати необхідність вирішення наступних завдань:

– виявлення проблемних правових питань та їх інтеграція, взаємоузгодженість, що спрямовані на створення цілісної наукової правової картини світу;

– орієнтованість наукових досліджень на комплексне вивчення актуальних проблемних питань, зокрема з ідентифікації особи за ознаками зовнішності;

– відновлення та осучаснення системи криміналістичного забезпечення виявлення, розкриття, розслідування злочинів та неправомірних дій (наприклад, виявлення осіб, що видають себе за іншу людину, використовуючи підробні документи);

– виявлення та припинення діяльності осіб у складі диверсійних груп (з підробними документами, діяльність яких може загрожувати світовому правопорядку);

– використання матеріалів відеозапису, на яких зафіксовані підозрілі особи, що можуть бути причетні до диверсійної діяльності на території різних країн;

– залучення можливостей міграційних служб країн ЄС, зокрема країн Прибалтики та України, для встановлення особи (person).

Об'єднання країн Європи здійснюється задля стабільності, безпеки. Європейська інтеграція – це зближення України з Європейським Союзом насамперед на рівні законів, що може забезпечуватися використанням загальних однотипних правових норм, що будуть сприяти взаємоузгодженій роботі правоохоронних органів країн ЄС, України.

Останнім часом простежується зміна напрямів криміналістичних досліджень та наближення їх до єдиного європейського простору [3]. Підтвердженням прогресивних тенденцій у розвитку криміналістики є її розгляд в системі юридичних наук [4]. Слід зазначити, що інтенсивно розвиваються всі розділи криміналістики, виникають нові напрями, теорії та вчення. З інтенсивним науково-технічним прогресом сучасного суспільства відбувається коригування криміналістичних знань.

Інформатизація, комп'ютеризація та автоматизація привела до «технологізації» криміналістики, розробки й впровадження інформаційних, цифрових, телекомунікаційних технологій. Сучасний стан та тенденції розвитку криміналістики в Україні свідчать про необхідність та можливість запровадження міжнародного досвіду, зокрема експертних установ Європейського Союзу.

Активне впровадження міжнародних стандартів у судово-експертне забезпечення правосуддя, завершення акредитації судово-експертних установ в Україні та здійснення стандартизації безпосередньо напрямів експертних досліджень відповідно до міжнародних стандартів, дозволить покращити роботу експертних служб.

Звернемо увагу на значення Державної Міграційної Служби України як першої ланки з ідентифікації особи, що оформлює паспорт громадянина.

Також слід зазначити, про необхідність узгодженої роботи міграційних служб країн ЄС, країн Прибалтики, України та Великобританії, що дозволить прискорити виявлення спроб протиправних дій осіб (зокрема шахрайств під час оформлення документів).

На сучасному етапі, коли Україна знаходиться у стані війни, часто виникає необхідність у ідентифікації особи, що може бути обумовлена різними чинниками:

- необхідністю ідентифікації особи громадянина України, яка перебувала на тимчасово окупованій території та втратила документи, а також зазнала змін зовнішності;
- необхідністю встановлення особи, що отримала поранення, під час яких зазнала суттєвих змін зовнішності;
- необхідністю недопущення шахрайства під час оформлення документів для виїзду до інших країн (виявлення умисних змін даних про особу);

Сьогодні вимагає приділяти увагу питанням міжнародної взаємодії за напрямом протидії протиправним, шахрайським діям певних осіб (груп осіб) з метою сприяння становленню світового порядку у воєнний і післявоєнний час.

Література:

1. Криміналістика. Академічний курс: підручник / Т. В. Варфоломеева, В. Г. Гончаренко, В. І. Боров та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.
2. Договір о Європейском Союзе / Верховна Рада України / Законодавство України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029#Text
3. Правова доктрина України. У 5 т. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. Харків, 2013. С. 865 – 1064 ; Ukrainian Legal Doctrine in Five Volumes. V (2): Judicial Law, Penal Law, and Forensic Legal Sciences. Ed. by V. Ia. Tatsyi and V. I. Borysov. London, 2018. P. 163–319.
4. Валерій Шепітько. Теоретико-методологічна модель криміналістики та її нові напрями. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики :зб. наук. пр. – Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокарі-уса», 2021. – Вип. 3 (25). – 199, [1] с. DOI: 10.32353/khrife.3.2021.02